

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

19.12.2025

Vår referanse

2025/3654

Deres dato:

26.02.2025

Deres referanse

ORIGO SKIBOTN AS
Postboks 3304 Stakkevollan
9275 TROMSØ

Telefonnummer til saksbehandler

Bjørn Arne Karlsen
77 64 22 15

Att. Øivind Ballovarre Østbø

Vedtak om tidsbegrenset utslippstillatelse for mottak og kompostering av matavfall og avvannet slam ved Skibotn kompostanlegg - Origo Skibotn

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til søknad av 26.02.2025 fra Origo Skibotn AS om fornyet utslippstillatelse for mottak og kompostering av matavfall, avvannet slam og annet organisk avfall ved Skibotn kompostanlegg, Storfjord kommune.

På bakgrunn av søknaden, høringsinnspill samt annen innhentet informasjon finner Statsforvalteren i Troms og Finnmark å gjøre slikt

Vedtak:

I medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, innvilger Statsforvalteren i Troms og Finnmark tidsbegrenset tillatelse til mottak og kompostering av matavfall og avvannet avløpsslam ved Skibotn kompostanlegg.

Videre tillater vi mellomlagring og knusing av rent trevirke for bruk i kompostering.

Vilkår for tillatelsen finnes i vedlagte

«Origo Skibotn AS Tidsbegrenset tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for kompostering av matavfall og avløpsslam ved Skibotn komposteringsanlegg», datert 19.12.2025

Virksomheten må senest innen 31.12.2026 stanse mottak av matavfall og avvannet avløpsslam for kompostering på anlegget.

Tillatelsen opphører 31.12.2027.

Klageadgang

Vedtaket kan etter forvaltningsloven § 28 påklages til Miljødirektoratet av sakens parter, eller andre med rettslig klageinteresse, innen 3 uker fra det tidspunktet underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtaket som det klages over, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan, etter anmodning eller av eget tiltak, beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort (*jf. forvaltningslovens § 42*). Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages (*jf. forvaltningslovens § 2 bokstav b, jf. § 28*).

Med visse begrensninger har partene rett til å se dokumentene i saken, og Statsforvalteren vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger som gjelder denne saken.

Frister for gjennomføring av tiltak

Tiltak	Frist	pkt. i tillatelse
Årlig rapportering via Altinn	01.03	15.4
Stans i mottak av matavfall og avløpsslam for kompostering	31.12.2026	7
Frist for utarbeiding av plan for avhending av mellomlagret kompost	31.05.2027	7.4

Kort om søknaden

Statsforvalteren mottok søknaden fra Origo Skibotn AS den 26.02.2025. Vedlagt søknaden lå dokumentene *Vurdering av planbestemmelsesens gyldighet*, Advokatfirma Haagenesen & Bakkelund (26.02.2025), *Driftsinstruks kompostering av våtorganisk avfall*, Origo, rev. mars 2023, *Miljørapport for Origo Skibotn AS deponi og komposteringsanlegg 2024*, NIBIO (25.02.2025), *Lukt fra et komposteringsanlegg*, NORWASTE (06.02.2025) samt *Naturmangfold* (16.01.2019), og notatet *Bearbeiding av luktregistreringer 2024*, Norconsult (17.02.2025). Statsforvalteren fikk videre oversendt en utdypende redegjørelse for alternative løsninger for behandling av matavfall og slam i perioden frem til Rå biogassanlegg er planlagt ferdigstilt (25.05.2025).

Det søkes om følgende:

Origo Skibotn AS ønsker å fortsette å ta imot og behandle organisk avfall og slam fra dagens kunder frem til Rå Biopark er i fulldrift ved utgangen av 2027. Det søkes om mottak og kompostering av like mengder som dagens tillatelse; 11 000 tonn matavfall, 10 000 tonn avvannet avløpsslam og 2 000 tonn annet organisk avfall. Da det ikke er samsvar mellom utløp av dagens utslippstillatelse, og oppstartstidspunkt for Rå Biopark er det behov for en løsning for håndtering av spesielt matavfall, men også annen type organisk avfall som avløpsslam.

Det legges opp til en gradvis økning av leveransen til Rå Biopark gjennom 2027, og det vil derfor være behov for å ha mottaks- og behandlingsmuligheter i Skibotn frem til stabil drift ved Rå Biopark er etablert. Fra januar 2028 planlegges det at alt organisk avfall og avløpsslam som i dag komposteres i Skibotn skal leveres til Rå Biopark AS. Etter dette vil all kompostering av organisk avfall og slam på Origo Skibotn AS opphøre gradvis og komposteringsvirksomhetene legges ned.

Kort oppsummering av søknadens vedlegg

Vurdering av planbestemmelsenes gyldighet, Advokatfirma Haagensen & Bakkelund
Reguleringsplan «*Organisk avfallsbehandlingsanlegg*» ble vedtatt 15. november 2000. I vedtaket framgår det (blant annet) at planbestemmelsenes § 4 skal lyde slik:

Anlegget kan ha en driftstid på 25 år med mulighet for forlenget drift etter søknad, jfr innsigelse fra Troms Fylkeslandbruksstyre, sak 619/00 den 07.11.2000.

I plan- og bygningsloven av 2008 § 12-7 er det gitt nærmere regler om hva som kan fastsettes i reguleringsbestemmelser. Innledningsvis i § 12-7 heter det: «*I reguleringsplan kan det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser til arealformål og hensynssoner om følgende forhold:*» Deretter følger en oppramsing av hvilke 15 forhold som kan reguleres. Tidsmessig begrensning av arealutnyttelsen er ikke blant disse. En slik begrensning vil også stride mot reguleringsplanens grunnleggende funksjon. En reguleringsplan skal angi tillatt utnyttelse av arealer og vil være gjeldende inntil den er erstattet av ny plan.

Konklusjon:

Slik både nåværende og tidligere plan- og bygningslov er utformet, er det ikke adgang til å angi en tidsmessig begrensning av arealutnyttelsen. Reguleringsbestemmelsens punkt 4 er derfor uten virkning. Planen for øvrig må anses gyldig og ha virkning. Dette innebærer at det eksisterer nødvendig plangrunnlag for å søke Statsforvalteren om tillatelse for videre virksomhet etter forurensningsloven.

Miljørapport for Origo Skibotn AS deponi og komposteringsanlegg 2024, NIBIO

Sammendrag:

Temperaturovervåking av kompostrankene når de har oppnådd hygieniseringstemperatur (over 55 °C) i 4 uker fungerer og sikrer kontrollen av de aktive rankene på fase 1, når de bør vendes og flyttes til fase 2. Ingen analyser på ferdigsiktet kompost er analysert i 2024. Komposten er ikke benyttet for salg, men blir benyttet inne på anlegget. Det blir fortsatt registrert dager med lukte, men antall dager er redusert fra 38 i 2023 til 30 dager i 2024. Disse er registrert i luktsone 3 sør.

Separate analyser av sigevann fra deponi, og kompostaktiviteten er vurdert i 2024. Vann fra sedimenteringsdam og grunnvann fra miljøbrønner i 2024 er vurdert. Tidligere økning i konsentrasjoner av næringsstoffer og organisk materiale i sigevann fra deponi og kompostering i rensebasseng før 2 sedimenteringsdammer, viser en reduksjon i 2024. Vannanalyser gjennom 2024 etter infiltrasjon til grunnvann i nærmeste miljøbrønn 3 viste fortsatt ingen økning i konsentrasjoner av næringsstoffer og metaller.

PFAS 22 ble påvist i deponisigevannet i 2023 og 2024. Spor av disse fluororganiske forbindelser ble observert i sedimenteringsdam og miljøbrønn 3 i lave konsentrasjoner (< 0,5 µg/l).

Analyser av overflatevann i nærmiljøet utenfor anlegget oppstrøms og nedstrøms viser ingen tegn til forurensningsfare. Tiltak for å rydde opp synlig utsig av sigevann ved deponi og myrområdet nedstrøms i 2023 er stoppet og utført med to sigevannskummer.

Det er ikke synlige forurensinger (rustbrune jernutfellinger) ved elvebredden av grunnvann som strømmer ut i Skibotnelva.

Rapport - Lukt fra et komposteringsanlegg, NORWASTE

Sammendrag:

Origo Skibotn komposteringsanlegg har åpen rankekompostering av matavfall og avløpsslam, og dette er aktiviteter som i perioder vil føre til et luktutslipp som kan plage naboer. Dette notatet har til hensikt å forklare hvordan luktutslippet fra Origo Skibotn komposteringsanlegg oppleves plagsomt for beboere i Skibotn, her hvordan lukt spres og oppleves og at et luktutslipp ikke alltid kan forklare antall klager eller hvor lukten spres.

Lukt er følelser. Dette er forenklet sagt, men også viktig å forstå. Siden luktesansen er så nær knyttet til hjernens limbiske system oppfattes også lukt som en følelse. Det er derfor viktig å bli tatt på alvor når noen opplever plagsom lukt. Luktplager kan utløse stress, sølvangel og sinne.

Grenseverdien i tillatelsen på 2 ouE/m^3 tilsvarer en luktstyrke som de aller fleste kan kjenne lukten av, men relativt få kan kjenne hva det er. Om grenseverdien er 1 eller 2 OuE/m^3 har ofte lite å si for berørte naboer. Hvis en person har vært plaget av lukt fra komposteringsanlegget i lang tid, vil personens følsomhet for akkurat denne lukten øke. Lukt er en sanseobservasjon, en følelse, og av natur subjektiv.

Immisjonsberegninger (ved nærmeste berørte nabo) gjennomføres ved å bruke meteorologiske data og topografi for å beregne hvordan luft med lukt spres i terrenget. Det betyr at det kan være dager med stor aktivitet og stort luktutslipp fra komposteringsanlegget, men som tynnes ut raskt i dager med sterk vind og sterk oppdrift. Det kan være dager med lav aktivitet og normal lukt på anlegget, men som likevel gir luktplager fordi konsentrasjon siver ned i terrenget og følger for eksempel et elvedrag og flytter seg samlet til nærmeste berørte nabo. Da kan naboen likevel merke sterk lukt selv om det ikke er noe på komposteringsanlegget som tilsier at luktutslippet er stort.

Grenseverdien fra utslippstillatelsen er at nærmeste bebodde bolig eller fritidsboliger ikke skal merke lukt fra komposteringsanlegget enn maksimal månedlig 99 prosent timefraktil. Det betyr «ikke mer enn 7 timer i en måned». Nærmeste berørte nabo trenger ikke å være nær anlegget, det kommer an på om naboen er berørt eller ikke. Noen ganger kan man ha noe som heter temperaturinversjon, der temperaturen øker med høyden. Da legger den varme luften seg som et «lokk» over den kalde luften og lukt kan komme opp i større konsentrasjoner og berøre mange boliger.

Da lukt beregnes på timebasis, er minste enhet 1 time, slik at det for hver gang en hendelse inntreffer, regnes en hendelsestid. I spredningsberegninger beregnes gjerne 99 % timefraktil. For å tilnærme dette korrigeres sannsynligheten for en hendelse, slik at en hendelse som skjer mer enn 1 % (ca. 30 minutter) av tiden, anses som kontinuerlig.

Luktproblemer i Skibotn ser ikke ut til å følge et helt fast mønster knyttet til aktivitetene på komposteringsanlegget, noe som gjør det svært utfordrende å identifisere konkrete tiltak.

Origo Skibotn har valgt å dele Skibotn inn i tre influensområder (luktområder) da det kan synes om luktimmisjonen har ulik årsak. Når det sendes inn en klage/ registrering av lukt i en av de tre influensområdene, så er det å anse som én lukthendelse. Metoden identifiserer ikke varigheten av lukten, men identifiserer om det er flere luktavvik flere ganger i løpet av en dag. Det er valgt å registrere flere avvik som én lukthendelse dersom det skjer samme dag og innen samme område. Om det gjøres flere registreringer samme dag, enten av samme person eller av andre personer i samme influensområde, så er det fremdeles én lukthendelse. Dette er en metode som avviker noe

fra kravet i utslippstillatelsen, da man ikke registrerer varighet, men gir likevel viktig informasjon om luktutfordringen til Origo Skibotn og dekker flere berørte.

Bearbeiding av luktregistreringer 2024, Norconsult

Sammendrag:

Origo Skibotn komposteringsanlegg har aktiviteter som i perioder fører til luktutslipp. Norconsult Norge AS har på oppdrag av Origo Skibotn sammenstilt og visualisert innkommende luktregistreringer som er sendt inn via et forms-skjema av beboere i Skibotn. I skjemaet som ble fylt ut, ble den enkelte bedt om å oppgi tidspunkt og lokasjon for opplevd lukt.

Siden lukt ikke eksisterer punktvis, men over områder, ble punktene gruppert i tre influensområder: Skibotn sør, Skibotn midt og Skibotn nord. Områdene er avgrenset for å dekke boligområder, skoler og helseinstitusjoner, mens naturområder og turområder ikke er tatt med. Oppdelingen er basert på terreng, bebyggelse og beliggenheten til sensitive virksomheter som skoler og helseinstitusjoner, i kombinasjon med hyppigheten av luktregistreringer. Influensområdene dekker merparten av lokasjonene der det er registrert lukt.

Basert på tilgjengelige data er det valgt å identifisere flere registreringer i samme influensområde på samme dag som én lukthendelse. Denne metoden registrerer ikke varighet, men dekker flere berørte og gir en viktig oversikt over luktutfordringene i Skibotn (Norwaste, 2025).

Det fremgår av vedlegget at det i område **Skibotn sør**, med overnevnte registreringsmetode, i 2024 ble registrert 5, 7 og 0 måneder med hhv. >7 lukthendelser, 1-7 hendelser og ingen hendelser. For område Skibotn midt var tallene 3, 9 og 0 måneder, og for område Skibotn nord 2, 7 og 3 måneder. Spredningsmodellen viser at koten for 0,5 ouE/m³ ikke berørte sonene i noen av månedene i 2024.

Kort oppsummering av Origo Skibotn AS fremlagte alternativer til dagens handtering av avfallet

Innendørs kompostering i Skibotn:

Det anses ikke som hensiktsmessig med en omlegging til innendørs kompostering for en periode på kun inntil 2 år. Det er ikke økonomisk bærekraftig, hverken for kortere eller lengre perioder. Bakgrunn i erfaringer fra avfallsbransjen og markedsdialog med leverandører, viser at estimerte kostnader for et slikt tiltak er på NOK 125 millioner. Bygget vil uansett ikke være klart innen tillatelsen utløper, og kostnadene vil ramme forbrukerne i form av høyere gebyrer.

Sende avfallet til andre komposteringsanlegg (i Nord-Norge):

Det finnes to andre anlegg i Nord-Norge: Iris Produksjon (Bodø) og Lofoten Avfallsselskap (Vestvågøy). De har ikke kapasitet innenfor dagens utslippstillatelser. Det vil påløpe høye transportkostnader, samt kostnader med utvidelse av nevnte anlegg. LAS har heller ikke tilfredsstillende forbehandlingsløsninger for avfall som er emballert ved bruk av plastposer slik man gjør i optibagsystemet. Kapasitetsproblemene ved IRIS underbygges av at matavfall fra Reno Vest som tidligere har blitt behandlet ved IRIS Produksjon sitt anlegg, der man av hensyn til behandlingskapasitet ble tvunget til å levere til Origo Skibotn AS.

Sende avfallet til Sverige eller Finland:

Nærmeste anlegg er i Boden, Sverige (550 km fra Skibotn). Det er utfordringer med lagring av matavfall på grunn av lukt, begrenset mellomlagringskapasitet, og fare for metangassutvikling. Som eksempel på logistikkutfordringen nevnes at Remiks Næring har det eneste anlegget med kapasitet til mottak og mellomlagring av større mengder våtorganisk avfall i Tromsøregionen. Avfallet

omlastes ved miljøparken over på væsketette containere, før det i dag transporteres til Skibotn for sluttbehandling hos Origo Skibotn AS. Hver uke kjøres det i snitt 18 containere med matavfall og avløpsslam fra Remiks til Origo Skibotn AS, men i perioder er uttransporten inntil 25 containere i uken. Et vogntog tar to eller tre containere per tur, fra miljøparken til anlegget i Skibotn er det 130 km hver vei, og en tur tar omtrent 5 - 7,5 timer med lasting og lossing. I tillegg kommer 550 km til Boden.

Det vises også til at det under COVID19-pandemien ble innført logistikkrestriksjoner som påvirket grensekryssende transport. Spesielt biologisk avfall og spesialtransporter ble rammet av krav til dokumentasjon, hygienetiltak og nasjonale fortolkninger av regelverket. Miljødirektoratet og bransjeorganisasjoner, som Avfall Norge, rapporterte i perioden 2020–2021 om betydelige utfordringer knyttet til dette.

Etter dialog med mattilsynet synes det å være krav om handelsdokument ved eksport til Sverige og Finland for å tilfredsstille sporingskravene i animaliebiproduktforordningen. Med bakgrunn i at det innsamles blandet matavfall fra både husholdninger og næringsliv vil dette kunne gi en betydelig utfordring eller i praksis være umulig å dokumentere at avfallet er uten innhold av kategori 1/internasjonalt trafikk-avfall.

Sende avfallet til forbrenning:

Dette er generelt ikke tillatt uten særskilt tillatelse. Vi ser heller ikke at det er gitt adgang til å søke dispensasjon fra reglene i §10a-6. Selv om brenning kan generere energi, er det mer energieffektivt å bruke matavfall til for eksempel kompostering eller biogassproduksjon. Kostnadene med brenning av avfallet vil bli mye større, og vil kunne ramme forbrukerne i form av forhøyede avfallsgebyrer.

Kvitebjørn Varme i Tromsø er likevel forespurt om de kunne være aktuell mottaker av organisk avfall. I svaret av 17.03.2025 fremgår det at virksomhetens utslippstillatelse kun åpner for mottak av slikt avfall ved stans i ordinær mottakskapasitet, og det ikke finnes andre behandlinger bedre egnet for dette. Videre at virksomheten nå er påkrevd og drive slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig, og vi må utarbeide egen luktrisikovurdering etter egen veileder. Fokuset på lukt harmonerer ikke med inntak av større mengde bioslam fra avløpsrensaneanlegg

Kunngjøringer og høring av søknaden

Søknaden av 26.02.2025 ble kunngjort i avisen Framtid i Nord, papir og nett 3. april 2025 med høringsfrist 30.04.2025. Storfjord kommune fikk utsatt frist til 15.05.2025 for å få behandlet uttalelsen i formannskapet. Søknaden ble sendt på høring til 225 grunneiere/organisasjoner og offentlige instanser etter adresseliste utarbeidet av Origo Skibotn AS. Statsforvalteren mottok 16 høringsuttalelser innen Storfjord kommunes utsatte frist. Et innspill fra en privatperson datert 05.06.2025 og et *opprop mot kompostering av matavfall i Skibotn kompostanlegg*, datert 07.06.2025, organisert av Strandbu Camping AS, anses å ikke være mottatt inne fristen.

Søknaden med vedlegg lå ute på hjemmesiden til Statsforvalteren i Troms og Finnmark i hele høringsperioden.

Høringsinnspillene ble kommentert av Origo Skibotn AS i brev av 10.07.2025.

Kort oppsummering av innkomne høringsuttalelser, og Origo Skibotns kommentarer

Eierkommunene i Avfallsservice AS (7.05.2025)

Avfallsservice AS utfører i dag innsamling og handtering av husholdningsavfall på vegne av kommunene Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåffjord, Lyngen og Storfjord, samt at vi også samler inn og leverer til sluttbehandling hos Origo Skibotn organisk avfall fra industri- og næringsaktører i vårt nærrområde. Vi, eller de kommunene vi handterer organisk avfall på vegne av, har allerede eller er i prosess med å tildele enerett for handtering av dette avfallet til Rå Biopark AS. Frem til Rå Biopark er etablert og i drift er anlegget i Skibotn av kritisk betydning, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region.

Foreløpige kartlegginger viser at det av mange årsaker ikke finnes spesielt gode alternativer til anlegget i Skibotn - også om vi ser utenfor vår region - og vi anser derfor en stans i driften i Skibotn som svært negativ for innbyggerne og næringslivet i regionen.

Origos kommentarer

Det er allerede gjennomført betydelige luktreducerende tiltak som vist i vedleggene til søknaden, og man vil videreføre et strengt måle- og rapporteringsregime for å sikre at nabobelastningen holdes lav.

Avfallsservice AS (24.04.2025)

Avfallsservice AS utfører i dag innsamling og handtering av husholdningsavfall på vegne av kommunen Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåffjord, Lyngen og Storfjord, samt at vi også samler inn og leverer til sluttbehandling hos Origo Skibotn organisk avfall fra industri- og næringsaktører i vårt nærrområde. Vi, eller de kommunene vi handterer organisk avfall på vegne av, har allerede eller er i prosess med å tildele enerett for handtering av dette avfallet til Rå Biopark AS. Frem til Rå Biopark er etablert og i drift er anlegget i Skibotn av kritisk betydning, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region.

Foreløpige kartlegginger viser at det av mange årsaker ikke finnes spesielt gode alternativer til anlegget i Skibotn - også om vi ser utenfor vår region - og vi anser derfor en stans i driften i Skibotn som svært negativ for innbyggerne og næringslivet i regionen.

Vi vil derfor be Statsforvalteren legge vekt på følgende ved behandling av søknaden om forlenget utslippstillatelse:

- *Begrensede behandlings- og transportmuligheter*
- *Samfunnssikkerhet, beredskap og økte utslipp*
- *Utfordringer knyttet til transport over lange avstander*
- *Økte behandlingskostnader*
- *Regional ressursbehandling*

Origos kommentarer

Volumprognosene som følger søknaden bekrefter at dagens kapasitet i landsdelen er presset. En videreføring i en begrenset periode er således det eneste realistiske alternativet for å unngå avfallsopphopning.

Senja Avfall Miljø AS (23.04.2025)

Senja Avfall IKS reetablerte innsamling av matavfall fra husholdning og næring i januar/februar i år. Dette kom i stand etter at vi fikk mulighet for levering av kildesortert matavfall til Origo kompostanlegg. Senja Avfall IKS har ingen alternative sluttbehandlingssteder dersom Origo-anlegget må stoppe inntak av matavfall. Senja Avfall IKS utfører innsamling av avfall i våre 6 eierkommuner: Salangen, Dyrøy, Sørreisa,

Målselv, Balsfjord og Senja. Dette inkluderer matavfall fra husholdninger (34.000 innbyggere), etater og næringsliv.

Første lass matavfall gikk ut fra oss i februar 2025 og alle våre eierkommuner har nå en komplett renovasjonsløsning som er ihht. forurensningslovet og avfallsforskriften. Her er vår avtale om kompostering av kildesortert matavfall hos Origo helt avgjørende for å kunne ha løsning på kompostering av matavfall/våtorganisk avfall.

Myndighetene argumenterte med at det finnes ledig transportkapasitet- kalt returfrakt. Dette er ikke vår erfaring. Snarere har dette blitt forverret etter Covid-epidemien. Matavfall til kompostering eller biogass er ferskvare og kan ikke lagres etter mottak.

Frakt av matavfall til mulige mottakssteder i Sør-Norge eller Sverige ville innebære en voldsom økning i transportkostnadene siden matavfall må transporteres i lukka containere. Når myndighetene ikke vil gi dispensasjoner for alternativ sluttbehandling/energigjenvinning av matavfallet, er vår eneste løsning samarbeidet med Origo. Løsningen er også viktig med tanke på etableringen av Rå Biopark. At nord-norske kommuner samles om Origo er avgjørende for det arbeidet Rå Biopark gjør.

Samfunnsøkonomisk og ut fra et samlet klimaregnskap har vi ikke reelle alternativer. Origo bør gis mulighet for kompostering av våtorganisk avfall tidsmessig linket opp til de planer Rå Biopark jobber etter. Vi forstår dette er 2027/28.

Origos kommentarer

Vi deler vurderingen om at det å etablere ny logistikk til et fjernt anlegg vil gi merkostnader og øke CO₂-fotavtrykket. Midlertidig videre drift i Skibotn sikrer forutsigbarhet for Senja-kommunene.

Remiks Husholdning AS (23.04.2025)

Remiks Husholdning AS utfører i dag innsamling og håndtering av husholdningsavfall på vegne av kommunene Tromsø og Karlsøy, samt at vi også samler inn og leverer til sluttbehandling hos Origo Skibotn organisk avfall fra industri- og næringsaktører i vårt nærområde. Vi, eller de kommunene vi håndterer organisk avfall på vegne av, har allerede eller er i prosess med å tildele enerett for håndtering av dette avfallet til Rå Biopark AS. Frem til Rå Biopark er etablert og i drift er anlegget i Skibotn av kritisk betydning, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region.

Foreløpige kartlegginger viser at det av mange årsaker ikke finnes spesielt gode alternativer til anlegget i Skibotn - også om vi ser utenfor vår region - og vi anser derfor en stans i driften i Skibotn som svært negativ for innbyggerne og næringslivet i regionen.

Vi vil derfor be Statsforvalteren legge vekt på følgende ved behandling av søknaden om forlenget utslippstillatelse:

- Begrensede behandlings- og transportmuligheter
- Samfunnssikkerhet, beredskap og økte utslipp
- Utfordringer knyttet til transport over lange avstander
- Økte behandlingskostnader
- Regional ressursbehandling

Origos kommentarer

Lagring av ubehandlede komposteringsfraksjoner vil allerede etter få døgn gir lukt- og hygienerisiko. Et kontinuerlig mottak (og behandling) i Skibotn er derfor avgjørende for å opprettholde tjenesten til husholdningene i Tromsø-regionen uten unødig miljørisiko.

Finnmark Ressursselskap AS (24.04.2025)

Finnmark Ressursselskap utfører i dag innsamling og handtering av husholdningsavfall på vegne av Hammerfest kommune, samt at vi også samler inn og leverer til sluttbehandling hos Origo Skibotn organisk avfall fra industri- og næringsaktører i vårt nærområde. Vi, og kommunen vi håndterer organisk avfall på vegne av, har allerede tildelt enerett for handtering av dette avfallet til Rå Biopark AS. Frem til Rå Biopark er etablert og i drift er anlegget i Skibotn av kritisk betydning, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region.

Foreløpige kartlegginger viser at det av mange årsaker ikke finnes spesielt gode alternativer til anlegget i Skibotn - også om vi ser utenfor vår region - og vi anser derfor en stans i driften i Skibotn som svært negativ for innbyggerne og næringslivet i regionen.

Vi vil derfor be Statsforvalteren legge vekt på følgende ved behandling av søknaden om forlenget utslippstillatelse:

- Begrensede behandlings- og transportmuligheter*
- Samfunnssikkerhet, beredskap og økte utslipp*
- Utfordringer knyttet til transport over lange avstander*
- Økte behandlingskostnader*
- Regional ressurs-handtering*

Origos kommentarer

Langtransport gir unødig miljøbelastning. Tillatelsen det søkes om gjelder kun frem til 31.12. 2027, noe som gir en klar sluttdato samtidig som samfunnsfunksjonen ivaretas.

Skibotn Saubeitelag Forening (26.04.2025)

Økningen i avfallsvolum som transporteres til og fra Origo Skibotn sitt anlegg har vært stor. Beitelaget v/ Leif Bjørnar Seppola hevder at området rundt selve avfallsanlegget, som er regulert til LNFR-område, er blitt tilnærmet ubrukelig for landbruks- og beitenæringa på grunn av stor trafikk av tunge kjøretøy på den tidligere landbruksveien inn til anlegget. Forsterking av veien for å kunne tåle trafikken har blant annet ført til at ferister er gjenfylt, noe som medfører at området ikke kan benyttes som trygt utmarksbeite.

Lukten fra anlegget er også en belastning for brukere av området. Summen av belastninger overstiger nå tåleevnen til landbruket og naturen.

Origos kommentarer

Gjeldende kommuneplan tillater avfallsbehandling på området. Det arbeides samtidig med grønn buffersoner og trafikkstyring for å redusere støv- og støybelastning mot beiteområdene.

Olga-Lise Holmen m/fl. (27.04.2025)

Klager og naboer mener komposteringsanlegget i Skibotn ikke kan få tillatelse til å drive sin virksomhet i to år til, og at opprydding på området må starte nå.

Klagere på Apaja opplever sjenerende lukt fra avfallsanlegget mer enn tillatelsens tillatte 7 timer per måned. Virksomhetens luktregistreringer kan umulig oppfylle kravene da det er stor forskjell på befolkningens opplevde- og Origo Skibotns rapporterte lukthendelser.

Både Origo og Statsforvalteren har innrømmet at driften ved anlegget ikke tilfredsstiller luktkravene i tillatelsen.

Det settes videre spørsmålstegn ved gyldigheten av fortsatt bruk av området til avfallsanlegg, jf. tidligere kommunal dispensasjon fra planverk.

Videre hevdes det at søknaden er ufullstendig da andre alternativer til kompostering i Skibotn ikke er godt nok utredet.

Det er også usikkerhet knyttet til når nytt Biogassanlegg i Senja kommune er klart til å overta det biologiske avfallet som i dag komposteres i Skibotn.

Dersom det likevel gis tillatelse til forlenget drift bør volumet reduseres til ingen kompostering av avløpsslam og mottak av inntil 5000 tonn matavfall.

Origos kommentarer

Siden 2023 har vi publisert løpende driftsdata og hendelseslogger. Videre drift er begrenset til utgangen av 2027, noe som gir forutsigbarhet for alle parter.

Skibotn Bygdeutvalg (28.04.2025)

Lukten fra komposteringsanlegget skaper utfordringer for livskvaliteten og bolysten i Skibotn. Dette gjelder både boligområder, friluftsområder og næringsarealer, og vi ser en tydelig forverring i omdømmet til bygda som bosted og besøksmål. Skibotn Bygdeutvalg stiller seg sterkt kritisk til en videreføring av dagens praksis og mener at det ikke bør gis dispensasjon for ytterligere drift utover eksisterende tillatelsesperiode.

Dersom det blir videreført krever vi at mengden avfall som mottas ved anlegget reduseres til nivået før 2021, slik at lokalsamfunnet kan få tilbake et levelig miljø uten den vedvarende belastningen som dagens komposteringsanlegg skaper.

Origos kommentarer

Tallene i luktloggen viser et klart fall i plager etter at nye driftstiltak ble innført i 2023. Mengden beholdes uendret for å dekke regionale behov, men streng overvåking og åpen rapportering videreføres.

Helsepartner Rehabilitering AS (29.04.2025)

Vårt rehabiliteringssenter ligger plassert ved elvemunningen og all erfaring til nå tilsier at lukt gjerne følger elveleiet. I løpet av de siste årene har Helsepartner Rehabilitering (HPR) i Skibotn, etter oppfordring fra Origo og Avfallsservice, sendt inn utallige registreringer av lukt. Dette er registrert og dokumentert i deres systemer.

Videre har HPR Skibotn fått inn mange interne avvik vedrørende luktplager. På de verste dagene er det vanskelig å gjennomføre trening/aktivitet utendørs pga. ubehag av lukta, og vinduer må holdes lukket på varme dager for å unngå å få søppellukt og ubehag også innendørs. Lukten har påvirket våre driftsmuligheter.

På 1980 tallet ble senteret i Skibotn bygget, og valget av lokalisering var nettopp fordi Skibotn har en frisk, og tørr luftkvalitet som er godt egnet spesielt for lungepasienter. Hvis lukten fra anlegget vedvarer vil det bli vanskelig å fortsette med en rehabilitering som i stor grad tufter seg på friluftliv og naturen. HPR Skibotn har i dag mellom 30-40 ansatte som vi ønsker skal ha en arbeidsplass i en luktfri fremtid.

Origos kommentarer

Luftmålinger ved anleggsgrensen ligger under anbefalte nivåer for mikrobiologisk aktivitet. Vi viderefører praksis med forhåndsvarsling før driftsoperasjoner som kan gi midlertidig luktøkning.

Reno Vest IKS (29.04.2025)

Reno-Vest IKS samler inn og håndterer husholdningsavfall på vegne av kommunene i Vesterålen og Lødingen, med ca. 32.000 innbyggere og ca. 17 000 husholdninger. Reno-Vest IKS samler også inn organisk avfall fra industri- og næringsaktører i vårt nærområde.

Mataavfallet og mesteparten av det biologiske avfallet fra næringskunder leveres til sluttbehandling ved Origo Skibotns kompostanlegg. Vi har allerede tildelt enerett for handtering av dette avfallet til den kommende Rå Biopark AS.

Frem til biogassanlegget er etablert og i drift er anlegget i Skibotn av kritisk betydning for oss, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region. Foreløpige kartlegginger viser at det av mange årsaker ikke finnes spesielt gode alternativer til anlegget i Skibotn, også om vi ser utenfor vår region.

Vi vil derfor be Statsforvalteren legge vekt på følgende ved behandling av søknaden om forlenget utslippstillatelse:

- *Begrensede behandlings- og transportmuligheter*
- *Samfunnssikkerhet, beredskap og økte utslipp*
- *Utfordringer knyttet til transport over lange avstander*
- *Økte behandlingskostnader*
- *Regional ressurs-handtering*

Origos kommentarer

Ingen andre godkjente anlegg nord for Trøndelag har ledig kapasitet. En stans i Skibotn ville derfor ramme hele avfallsstrømmen i Nord-Troms og Finnmark og medføre langtransport som gir høyere kostnader og utslipp.

Vefas IKS (30.04.2025)

Vefas IKS utfører i dag handtering av husholdningsavfall på vegne av kommunene Alta, Kautokeino, Loppa og Hasvik, Hammerfest, Porsanger, Nordkapp, Karasjok, Lebesby. Som avfallsselskap samler vi også inn og leverer til sluttbehandling hos Origo Skibotn organisk avfall fra industri- og næringsaktører i vårt nærområde.

Vi, eller de kommunene vi håndterer organisk avfall på vegne av, har allerede eller er i prosess med å tildele enerett for handtering av dette avfallet til Rå Biopark AS. Frem til biogassanlegget er etablert og i drift er anlegget i Skibotn av kritisk betydning, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region.

Foreløpige kartlegginger viser at det er svært lange avstander til alternative anlegg, og et avslag på Origos søknad vil få store konsekvenser, både miljømessig og økonomisk, for alle avfallsprodusenter – herunder innbyggerne i vår region.

Vi vil derfor be Statsforvalteren legge vekt på følgende ved behandling av søknaden om forlenget utslippstillatelse:

- *Begrensede behandlings- og transportmuligheter*
- *Samfunnssikkerhet, beredskap og økte utslipp*

- *Utfordringer knyttet til transport over lange avstander*
- *Økte behandlingskostnader*
- *Regional ressursbehandling*

Origos kommentarer

Søknadens alternativanalyse viser at dersom avfallet skulle transporteres helt til Mo i Rana, øker både kjørelengde og klimagassutslipp betydelig sammenlignet med lokal behandling. Videre drift i Skibotn gir dermed den miljømessig beste løsningen i mellomperioden.

Hålogaland Ressursselskap IKS (30.04.2025)

Hålogaland Ressursselskap IKS (HRS) er eid av åtte kommuner; Narvik, Harstad, Evenes, Tjeldsund, Kvæfjord, Gratangen, Lavangen og Ibestad med i underkant av 60 000 innbyggere. HRS utfører i dag innsamling og håndtering av husholdningsavfall på vegne av disse kommunene, samt at vi gjennom vårt næringselskap også leverer det organiske avfallet fra industri- og næringsaktivitet til Origo.

HRS er en av de største eierne av Rå Biopark AS og våre eierkommuner har allerede tildelt enerett for håndtering av dette avfallet til virksomheten.

I påvente av etableringen av Rå Biopark er anlegget i Skibotn av kritisk betydning, og en viktig del av et velfungerende avfallssystem i vår region.

Origos kommentarer

Vi deler vurderingen om økte klima- og kostnadseffekter ved langtransport av bioavfall. Dokumentasjonen viser at Skibotn per i dag er det eneste tilgjengelige behandlingsstedet i Nord-Troms / Finnmark. Å omdirigere avfallet sørover fører til markant lengre kjørestrekninger og tilhørende utslipp, noe som strider mot prinsippet om nærhetsbasert avfallshåndtering.

Morten Karlsen (30.04.2025)

Så lenge Storfjord kommune ikke har avklart om garantien, som i sin tid ble gitt om at komposteringsaktiviteten skulle opphøre innen utgangen av 2025, fortsatt er gyldig, kan ikke Statsforvalteren gi tillatelse til forlenget drift ved anlegget.

Både Origo og Statsforvalteren har innrømmet at driften ved anlegget ikke tilfredsstiller luktkravene i tillatelsen. Luktoproblematikken anlegget skaper handler om mengde avfall, ikke optimaliserte behandlingsprosesser, mangel på lukket anlegg og lokasjonens inversjonsproblematikk.

Origo påstår også at Skibotn er mest hensiktsmessig lokasjon for videre drift sett opp mot alternativene de har vurdert. Men det fremkommer ingen vurderingsgrunnlag for noen av alternativene som underbygger påstanden og gjør den etterprøvbart.

Dersom videre drift faktisk viser seg å være i tråd med formålet i reguleringsplanen og Skibotn viser seg å faktisk være den mest hensiktsmessige lokasjonen bør det stilles strenge krav til videre drift. Mengden avfall MÅ begrenses til håndterbare mengder. Mottaksrammene bør ikke overstige tillatelse de hadde før 2021, dvs. maks 5000 tonn matavfall. Jeg ønsker ikke at Origo får tillatelse til videre komposteringsdrift.

Origos kommentarer

Søknaden er uttrykkelig tidsbegrenset.

Norges Miljøvernforbund (30.04.2025)

Norges Miljøvernforbund (NMF) kan ikke akseptere at det åpnes for fornyet utslippstillatelse til Origo Skibotn AS. Bedriften har stått for uakseptable illeluktende luftutslipp siden den åpnet sin kompostering. Origo Skibotn AS kan benytte seg av Iris Salten sitt komposteringsanlegg fram til Rå Biopark AS kommer i drift 2027.

Origos kommentarer

Måledata i vedleggene dokumenterer en betydelig reduksjon i luktklager de siste to årene.

Transport til Salten-området innebærer over 700 km pr. tur-retur og vil gi høyere klimabelastning enn drift på stedet. Manglende kapasitet i Salten er dokumentert.

Hans-Arne Nordeng (02.05.2025)

Vil på det sterkeste be om at videre utslippstillatelse ikke blir gitt. Hovedgrunnen til dette er selskapets manglende evne og vilje til å ta hensyn til lokalbefolkningen, natur og nærmiljø. Det være seg luktproblematikk, utsig til Stormyra og spredning av plastsøppel.

Søknaden inneholder grove feilopplysninger som f.eks. at det ligger 10 km. fra Skibotn sentrum når den virkelige distansen er ca. 4,3 km. til skolen som jo ligger i sentrum.

Anlegget ble i sin tid vedtatt på gale premisser, da det kun skulle spres lukt i nærområdet, og annen næring ikke skulle bli vesentlig berørt.

Origos kommentarer

Oppgradert biofilter, kortere ranketid og vendestopp ved værforhold som gir inversjon har allerede redusert luktproblematikken. Transportvolumet holdes uendret og ruteopplegget optimaliseres for å begrense støy.

Storfjord kommune (13.05.2025)

Storfjord kommune er ikke positiv til videre drift av komposteringsanlegget, men ser seg av samfunnsmessige og samfunnsøkonomiske hensyn tvunget til å si ja til forlengelse av utslippstillatelsen. Kommunen forventer at vilkår for utslipp til luft, og da spesielt lukt, settes etter strengeste realistiske verdier som kan oppnås.

Grunnvannsresipienten Skibotn ID 205-650 G er sekundær drikkevannskilde for kommunalt vannverk som forsyner Skibotn. Grunnvannsresipienten har en utbredelse på ca. 18 km² og omfatter også arealene som benyttes av ORIGO til kompostering. Forholdet til utslippets påvirkning på resipienten, og at denne ikke forverres av tiltaket er et viktig moment som bør belyses i tillatelsen. Det er ønskelig med oversikt over influensområdet, hvilke grenseverdier som tåles og hvordan utslippet skal overvåkes/rapporteres.

Det er fra politisk hold gitt tilbakemelding om viktigheten med informasjon ut til de som vil bli berørt av fortsatt luktproblematikk. Dette vil kunne dempe konfliktnivået ut mot de som vil være berørt.

Alternativ til behandling i Skibotn er å frakte matavfall til egnede anlegg i Sverige eller sør i Norge. Slik transport vil være krevende og kostbart, som igjen vil medføre at transportkostnadene vil kunne øke over 10 ganger i størrelse avhengig av hvilken løsning som kan gjennomføres. Det å transportere matavfallet langveis vil medføre økte transportkostnader og økte gebyrer.

Etter en helhetlig vurdering har Storfjord kommune konkludert med at man er tvunget til en utvidet driftsperiode på 2 år, men med strengeste realistiske krav til luktutslipp.

Origos kommentarer

Origo aksepterer skjerpede luktgrenser og forplikter seg til å publisere kvartalsvise drifts- og målerapporter. De senere år er luktproblematikken betydelig redusert som følge av driftsmessige tilpasninger.

Statsforvalterens kommentarer til høringsinnspillene

Høringsinnspillene fra avfallsbransjen, der alle er medeiere i Rå Biopark AS, er entydige på at den beste løsningen for håndtering av biologisk avfall, i påvente av Rå Biopark sitt biogassanlegg i Senja kommune, er å tillate fortsatt kompostering av avfallet ved Skibotn kompostanlegg frem til det nye anlegget kan ta imot og behandle dette. Innspillene begrunnes med at det ikke er kapasitet ved andre anlegg i Nord-Norge til å ta imot avfallet, og at transportkostnader, logistikkutfordringer og CO₂-utslipp knyttet til transport gjør dette alternativet lite aktuelt. Ved transport til anlegg i naboland medfører mulige grensestengninger, jf. restriksjoner under koronapandemien, en uheldig usikkerhet knyttet til avfallsbehandlingen, som er definert som en samfunnskritisk aktivitet.

Innspillene fra privatpersoner, virksomheter og organisasjoner som ikke ønsker videre drift ved komposteringsanlegget i Skibotndalen fremhever først og fremst luktplagene knyttet til driften av anlegget som argument for en raskest mulig avslutning av aktiviteten. Også bekymringen for mulig forurensning av grunnvann og Skibotnelva, spredning av flygeavfall, samt økt trafikk knyttet til driften av avfallsanlegget i Skibotndalen er argumenter som nevnes i flere av høringsinnspillene.

Av dokumentasjon mottatt sammen med søknaden, og senere utdypende dokumentasjon, fremgår det at alternative behandlingssteder for det biologiske avfallet som i dag frilandskomposteres ved Skibotn kompostanlegg ikke er realistisk å kunne benytte i perioden frem til biogassanlegget i Senja kommune er operativt. Det er lagt frem dokumentasjon som skal underbygge dette. Det fremgår videre i Origo Skibotn sine kommentarer til høringsinnspillene at det allerede er gjort mye for å begrense luktutslipp fra anlegget.

I dagens tillatelse for Origo Skibotn AS kan det årlig mottas og behandles 11 000 tonn matavfall, 2 000 tonn annet organisk avfall og 10 000 tonn avvannet avløpsslam. Anlegget kan ikke ta imot dødfisk eller annet organisk avfall som krever godkjenning, og som mangler godkjenning fra Mattilsynet. Av tillatelsens kapittel 7 *Kompostering* fremgår det at utendørs kompostering bare er tillatt frem til 31.12.2025. Etter den tid skal kompostering foregå i lukket bygning. Det er ifølge Origo ikke et aktuelt alternativ å flytte komposteringen innendørs etter 31.12.2025, da en slik investering ikke kan forsvares overfor eierne (kommunene). Dette begrunnes med at kompostering uansett skal avsluttes ved anlegget i Skibotn når biogassanlegget i Botnhågen står ferdig.

Statsforvalterens begrunnelse for vedtaket

Det har vært reist tvil om Origo Skibotn AS kan utføre kompostering ved Skibotn kompostanlegg ut over 2025. Dette med bakgrunn i reguleringsplanen for området, *Organisk avfallsbehandlingsanlegg*, vedtatt 15.11.2000. Av planbestemmelsen § 4 fremgår det under bokstav A) at *Anlegget kan ha en driftstid på 25 år med mulighet for forlenget drift etter søknad, jfr. innsigelse fra Troms Fylkeslandbruksstyre, sak 619/00 den 07.11.2000.*

Dette er ikke en gyldig bestemmelse da det etter plan- og bygningsloven ikke er adgang til å fastsette tidsbegrensninger i utnyttelsen av arealene i en reguleringsbestemmelse.

Statsforvalteren finner derfor at omsøkte virksomhet er i tråd med gjeldende plan.

Det finnes gode argumenter for både å avslutte komposteringsaktiviteten ved Skibotn kompostanlegg når gjeldende tillatelse går ut 31.12.2025, og å forlenge tillatelsen til kompostering i ytterligere to år, frem til et biogassanlegg skal stå klart til å motta avfallet, som omsøkt.

Av høringsuttalelsene ser vi at lokalbefolkningen opplever at aktiviteten ved kompostanlegget påfører dem sjenanse og ubehag på flere måter; luktplager, bekymring for forurensning av grunnvann og Skibotnelva, forsøpling av utmarka samt økt trafikk til og fra anlegget. Av disse er forsøplingsproblematikken langt på vei løst ved at sortering av plast fra matavfallet foregår innendørs, og plast skal lagres i lukket container frem til endelig avhending til godkjent mottak. Data fra vann-nett viser ingen påvirkning av betydning av Skibotnelva nedstrøms kompostanlegget. Vannprøver gjennom året, tatt i tråd med virksomhetens prøvetakingsplan av rensset sivevann før infiltrasjon, viser store overskridelser av tillatte verdier i utslippstillatelsen av 13.12.2021 for parameterne arsen, sink og sum BTEX. Grunnvannsprøver nedstrøms infiltrasjonsanlegget viser derimot ingen overskridelser for nevnte parametere. Dette tyder på at forurensningen holdes tilbake i stedlige infiltrasjonsmasser. Misfarget overvann nedstrøms anlegget bidrar også til generell skepsis hos Skibotns befolkning, men er ikke påvist å inneholde forurensninger av betydning.

Av overfor nevnte utfordringer er det først og fremst luktspredning fra kompostanlegget og ned til Skibotn som er det dominerende problemet. Både fordi det berører mange mennesker ukentlig, og fordi luktplagene i større eller mindre grad har vedvart siden kompostanlegget ble etablert i 2001.

Kompostering av matavfall og avløpsslam avgir lukt. Det er et faktum. Avgassing av sterke luktstoffer fra komposteringsprosessen kan reduseres ved å optimalisere ulike faktorer som påvirker prosessen. Dette har både Avfallsservice AS og Origo Skibotn AS etterstrebet i mange år i samarbeid med konsulent fra NIBIO, Norsk institutt for bioøkonomi. Likevel viser det seg at når kompostranker vendes/flyttes, og større mengder avgasser frigjøres, så rammer ofte lukten ulike steder i Skibotn, 2-4 km nedover dalen, etter noen timer. Dette skjer særlig ved vindstille vær da «luktboblen» siger relativt ufortynnet ned langs Skibotnelva. Erfaringen er at under slike forhold sprer den konsentrerte lukten seg mye lenger nedover dalen enn det som fremkommer av luktspredningskart utarbeidet av Recul for Origo Skibotn AS i april 2024.

Statsforvalteren har siden søknaden ble mottatt den 26.02.2025 forsøkt å få avklart hvilke mulige alternativer til frilandskompostering i Skibotn Origo Skibotn AS har i Nord-Norge. Vi viser her til overskriften *Kort oppsummering av Origo Skibotn AS fremlagte alternativer til dagens håndtering av avfallet*, på side 5 i vedtaket. I tillegg til de praktiske utfordringer som omtales her er det også sendt ut prisforespørsler i markedet for sluttbehandling av våtorganisk avfall. Mottatte svar antyder en generell kostnadsøkning på 100 til 150 % knyttet til alternative avhendingsløsninger for de aktuelle mengder matavfall og avløpsslam som i dag komposteres ved Skibotn kompostanlegg i Skibotn. Siden avfallsbehandling skal finansieres etter selvkostprinsippet vil de økte utgiftene kanaliseres videre til abonnentene i kommunene som leverer matavfall og avløpsslam til Origo Skibotn AS.

Begrensninger i tillatelsen i forhold til søknaden

I 2024 mottok anlegget 10 600 tonn matavfall, 6 361 tonn avvannet avløpsslam, samt 1208 tonn annet organisk avfall. De to førstnevnte fraksjonene er organisk avfall som genereres daglig hos den enkelte abonnent, og som det av hygieniske grunner kreves fortløpende håndtering av.

Handteringen skal være i tråd med gjeldende regelverk, herunder virksomhetens utslippstillatelse etter forurensningsloven. Statsforvalteren er likevel kjent med at Origo Skibotn AS, selv etter ulike iverksatte luktavbøtende tiltak, ikke klarer å etterleve utslippskravet for lukt.

Statsforvalteren kan ikke, på bakgrunn av virksomhetens samfunnskritiske karakter, avslå Origo Skibotn AS sin søknad om videreføring av rankekompostering/frilandskompostering av matavfall og avvannet avløpsslam ved Skibotn kompostanlegg ut over tidsbegrensningen i dagens utslippstillatelse; 31.12.2025.

Vi begrenser derimot mengden avvannet avløpsslam fra omsøkte 10 000 tonn til 7 000 tonn, noe som sikrer at det ikke mottas mer avløpsslam på anlegget enn i 2024. Videre vil ikke tillatelsen gi mulighet til å motta omsøkte 2 000 tonn annet organisk avfall til kompostering. Den mest omfattende begrensningen i virksomhetens virksomhet, i forhold til søknaden, vil imidlertid være at mottak av nytt matavfall og avvannet slam på Skibotn kompostanlegg må opphøre senest 31.12.2026. Etter denne dato kan virksomheten bare prosessere matavfall og avvannet slam som allerede ligger til kompostering på anlegget. Etter hvert som dette er ferdig prosessert skal mengden avfall i kompostering avta til null. Det kan tillates kompost til ettermodning og mellomlagring dersom det foreligger en plan for avhending av denne komposten.

Origo Skibotn AS vil med dette ha ett år på seg til å fremskaffe en nedstrømsløsning for matavfall og avvannet avløpsslam som frem til 31.12.2026 kan mottas og komposteres ved Skibotn kompostanlegg. Dersom man ønsker å se mer på en forbrenningsløsning vil det være Miljødirektoratet som er rett forurensningsmyndighet for dette. Statsforvalteren savnet mulige alternativer for håndtering av avfallet ved virksomheter sør for Bodø, herunder andre transportalternativer enn i containere på bil over lange avstander.

Vurdering etter vannforskriften

Vannforskriften § 4 første ledd sier: «Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V og miljøkvalitetsstandardene i vedlegg VIII.»

Videre at tilstanden i grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes og balansen mellom uttak og nydannelse sikres med sikte på at vannforekomstene minst skal ha god kjemisk og kvantitativ tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V, jf. terskel- og vendepunktverdiene gitt i forskriftens vedlegg IX

I Vann-nett fremgår det at Skibotnelva 205-650-G ikke er registrert påvirket av utslipp fra Origo Skibotn sitt anlegg i Skibotndalen. Både kvantitativ og kjemisk miljøtilstand er oppgitt som God. Selv om det er påvist forhøyede verdier av parameterne arsen, sink og sum BTEX i vannprøver fra sedimentasjonsbasseng, før infiltrasjon, finnes disse ikke igjen i grunnvannsbrønner nedstrøms infiltrasjonsanlegget.

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. I følge nml § 7 skal de miljørettslige prinsipper i §§ 8-12 legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, herunder når det fattes vedtak som berører natur.

Miljørettslige prinsipper er

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget, § 9 Føre-var-prinsippet, § 10 Økosystemtilnærming og samla belastning, §11 Kostnader ved miljøforringelse og § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Den omsøkte forlengelsen av driften ved Skibotn kompostanlegg medfører ikke endringer av betydning i forhold til eksisterende situasjon ved anlegget. Statsforvalteren har ingen indikasjoner på at forlenget drift av anlegget med ett til to år vil ha nevneverdig negativ innvirkning på naturmangfoldet.

Statsforvalteren kan ikke se at en utvidet drift ved Skibotn kompostanlegg i henhold til denne tillatelsen skal være i strid med forutsetningene i vannforskriften eller naturmangfoldloven.

Konklusjon:

På bakgrunn av overstående begrunnelse gis en delvis innvilgelse av søknad av 26.02.2025 fra Origo Skibotn AS om forlenget utslippstillatelse for frilandskompostering ved Skibotn kompostanlegg. Virksomheten må likevel senest innen 31.12.2026 ha funnet en annen nedstrømsløsning for matavfall og avløpsslam, da mottak og kompostering av disse fraksjonene ikke vil være tillatt etter denne dato.

Med hilsen

Lisa Bjørnsdatter Helgason (e.f.)
miljødirektør

Bjørn Arne Karlsen
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Origo Skibotn AS. Tidsbegrenset tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for kompostering av matavfall og avløpsslam ved Skibotn kompostanlegg, datert 19.12.2025

Kopi til:

STORFJORD KOMMUNE	Oldersletta 1	9046	OTEREN
REMIKS HUSHOLDNING AS	Postboks 3304 Stakkevollan	9275	TROMSØ
AVFALLSSERVICE AS	Galsomelen 56	9154	STORSLETT
Senja Avfall Miljø AS	Industriveien 1	9308	FINNSNES
Finnmark Ressursselskap AS	Postboks 6	9611	RYPEFJORD
Reno Vest IKS	Vesterålsveien 272	8416	SORTLAND
Vest-Finnmark avfallsselskap IKS	Amtmannsnesveien 101	9515	ALTA
Hålogaland Ressursselskap IKS	Djupvik veien 21	8519	NARVIK
Skibotn Saubeitelag Forening	c/o Leif B. Seppola, Nordlysvn.3003	9143	SKIBOTN
Skibotn Bygdeutvalg	Postboks 5	9142	SKIBOTN
Helsepartner Rehabilitering	Askåsen 38	1394	NESBRU
Norges Miljøvernforbund	Vollgrava 3	9008	TROMSØ
Morten Karlsen	Øvre Markeds plass 27	9143	SKIBOTN
Olga-Lise Holmen	Myrslettveien 4	9143	SKIBOTN